

Verksamhetsplan 2023

Åkerströmmens Vattenvårdsamverkan

Åkerströmmens
Vattenvårdsamverkan

NORRTÄLJE
KOMMUN

Vallentuna
kommun

Österåker

Syfte

Vattenvårdsamverkans syfte är att utifrån ett gemensamt synsätt och gemensamma mål prioritera och föreslå kostnadseffektiva åtgärder för vattenvården inom Åkerströmmens avrinningsområde. Målet är att minska miljöbelastningen till vattendrag och sjöar och uppnå god ekologisk och kemisk status i enlighet med Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. En viktig uppgift för vattenvårdsamverkan är att genom kunskapspridning och information till boende och verksamma inom avrinningsområdet öka medvetenheten och ansvarstagandet för vatten som en gemensam resurs att långsiktigt förvalta.

Organisation

Politisk styrgrupp

Styrgruppen består av politiska representanter från Vallentuna, Österåker och Norrtälje kommuner. Styrgruppen fattar beslut om vattenvårdsamverkans verksamhet genom en årlig verksamhetsplan samt bidragsansökningar. Under året ska minst två styrgruppsmöten genomföras. Ett första möte sker vanligtvis i början av året och ett andra i slutet av året.

Arbetsgrupp

Arbetsgruppen utgörs av tjänstemän från kommunerna. Arbetsgruppen ansvarar för det operativa arbetet i genomförandet av verksamhetsplanen. Arbetsgruppsmöten eftersträvas att hållas tre till fyra gånger per år.

Mål och delmål

För att tydliggöra och formalisera samverkan och kommunernas roll har mål och delmål tagits fram enligt följande.

1. Mål för samverkan

Inom Åkerströmmens avrinningsområde ska en permanent vattenvårdsamverkan etableras mellan kommuner och andra aktörer där erfarenhets- och kunskapsutbyte är centralt. Det beskrivs mer konkret i följande delmål:

1. Det finns en gemensam målbild över hur arbetet inom Åkerströmmen, som mellankommunalt avrinningsområde och resurs bör förvaltas.
2. Vattenvårdsamverkan främjar en hållbar och kostnadseffektiv förvaltning av vatten.
3. Vattenvårdsamverkan arbetar för att skapa dialog och mötesplatser inom avrinningsområdet.

2. Mål för åtgärdsarbete

Vattenvårdsamverkan ska förebygga att vattenekosystemen försämras och att näringsläckage och utsläpp av föroreningar till yt- och grundvatten minskar. Det beskrivs mer konkret i följande delmål:

1. Vården och funktioner i Åkerströmmens limniska miljöer bevaras och utvecklas för en ökad retention av näringsämnen och ökad biologisk mångfald.
2. Belastning från enskilda avlopp och dagvatten inom Åkerströmmen till recipient ska minska.
3. Belastning från lantbruk, skogsbruk och djurhållning inom Åkerströmmen till recipient ska minska.

3. Mål för kunskapsutbyte

Åkerströmmens vattenvårdsamverkan ska vara välkänt av boende, besökare och verksamma inom avrinningsområdet. Det beskrivs mer konkret i följande delmål:

1. Boende, besökare och verksamma är väl informerade om förvaltningen av vår gemensamma resurs vatten och dess betydelse för en hållbar utveckling.
2. Kunskapen hos aktörer inom Åkerströmmens avrinningsområde om vattnets värde som gemensam resurs ska öka.
3. Ökad kunskap hos aktörer, boende besökare och verksamma inom avrinningsområdet, om olika källor till belastning, möjliga åtgärder och vilka delar av avrinningsområdet som bör prioriteras.

Aktiviteter under 2023

1. Utveckling av samverkan

Mål 1: Inom Åkerströmmens avrinningsområde ska en permanent vattenvårdsamverkan etablerats mellan kommuner och andra aktörer där erfarenhets- och kunskapsutbyte är centralt.

Aktivitet

Befintlig *Plattform för kommunal samverkan inom Åkerströmmens avrinningsområde* antogs i oktober 2013. Under året ska målen för samverkan under decenniet följas upp och organisation och samverkansformer utvärderas, med särskilt fokus på referensgrupp och involvering av intressenter. Förslag för reviderad plattform och fortsatt arbete ska tas fram och bland annat ta upp förutsättningar för att inrätta tjänst med ansvar för att samordna åtgärdsarbete och samverkan inom Åkerströmmen. Möjligheter att inför 2024 söka statliga medel för åtgärdssamordnare ska beaktas. Arbetsgruppen bereder förslag för beslut i styrgruppen.

2. Sökbara medel för åtgärder

Mål 2: Vattenvårdsamverkan ska förebygga att vattenekosystemen försämras och att näringsläckage och utsläpp av föroreningar till yt- och grundvatten minskar.

Aktivitet

ÅVVS utlyser medel från den gemensamma budgeten för åtgärdsprojekt:

- Målgrupp är primärt markägare, verksamhetsutövare och föreningar. Sökande ska ha rådighet att genomföra åtgärden, eller skaffa formellt medgivande från den som har rådigheten, eller skaffa erforderliga tillstånd.
- Åtgärdsprojekten ska vara genomförbara och kostnadseffektiva i förhållande till ÅVVS syfte och mål och i linje med ÅVVS åtgärdsbibliotek och vattenförvaltningens åtgärdsprogram.
- Ansökan ska innehålla kortfattad information om åtgärdens genomförande, syfte med åtgärden, hur åtgärden bidrar till ÅVVS mål, sökande samt budget.
- För större projekt kan ÅVVS ge medfinansiering till medel från annan finansiär till exempel Jordbruksverkets investeringsmedel för vattenvårdsåtgärder, lokala naturvårdssatsningen (LONA), lokala vattenvårdsprojekt (LONA), Svensk våtmarksfond etc. Eventuellt stöd i ansökningsförfarandet ansvarar respektive kommun där åtgärder ska ske för.

- Medel kan även sökas av kommunerna för åtgärder som ger nytta för intressenter inom avrinningsområdet, inklusive kommunikationsinsatser och rådgivning och för dylika insatser krävs inte medel från annan finansiär.
- Ansökningar om medel hanteras i turordning.
- Beslut om bidrag fattas av styrgrupp minst två gånger per år, vid styrgruppsmöten. Budgeten uppdateras vid dessa tillfällen.
- I beslutet ska tydligt framgå om bidraget beviljas av ÅVVS som medfinansiering till annan finansiering.

Ansökningar om medel per 2023-02-13

Minskat näringsläckage från häst

Gårdsrådgivning för hästhållare via konsultföretag (WRS), kostnad ca 20 000 kr/gård för rapport med åtgärdsförslag. Rådgivare medföljer vid tillsynsmyndighetens besök.

*Förutsätter att nytt avtal tecknas med WRS för 2023.

Sökande: Vallentuna kommun

Sökt belopp: 180 000 kr för nio gårdsbesök

Status:

Markkartering

Bidrag 50 % till markkartering av jordbruksmark som ett försteg för strukturkalkning.

Bidraget utgick som försök under 2022 men har inte verkställts fullt ut pga av kö för att få karteringar utförda. Bör utvärderas innan ny bidragsomgång.

Sökande: LRF lokalförening/Vallentuna kommun

Sökt belopp: 100 000 kr

Status: beviljat av ÅVVS under 2022 men faktura från LRF lokalavdelning har inte inkommit.

Provtagning i Sparren för att åtgärda internbelastning

Sedimentprovtagning och förstudie för åtgärdsval för att åtgärda internbelastning.

Sökande: Sparrens natur- och vattenvårdsförening

Sökt belopp: 335 000 kr

Status: förfrågan har inkommit, ej ansökan. Arbetsgruppens förslag, avvakta att bevilja anslag till dess andel extern belastning i förhållande intern belastning är utrett.

Restaurering av Helgösjön

Restaurering genom muddring, finansiering ska sökas från Jordbruksverkets investeringsmedel för vattenvårdsåtgärder.

Sökande: markägarna

Sökt belopp: 100 000 kr

Status: förfrågan har inkommit, ej ansökan

LOVA-projekt Åkerströmmen – utredning av markavvattningsföretag och åtgärdsplanering

Fältinventering av markavvattningsföretaget och bedömning av dräneringsbehov. LOVA-bidrag beviljat om totalt 1 017 200 kr.

Sökande: Vallentuna kommun Ann Wahlström och Frida Hellblom

Kostnad: 150 000 kr

Status: beviljat av ÅVVS under 2021.

Budget åtgärder 2023

Aktivitet	Kostnad (kr)
Medlemsavgifter och intäkter	
Vallentuna kommun	150 000
Österåkers kommun	150 000
Norrtälje kommun	150 000
Överfört från föregående år	336 326
Summa intäkter tillika sökbara medel per 2023-01-01	786 326
Sökta medel	
Minskat näringsläckage från hästhållning*	180 000
Markkartering	100 000
Sparren (provtagning internbelastning)**	335 000
Helgösjön	100 000
Fältinventering inom LONA-projekt Åkerströmmen	150 000
Summa ansökningar per 2023-02-13	865 000

*Förutsätter att nytt avtal tecknas med WRS för 2023 nio gårdsbesök, tre per kommun.

** Summa sökta medel exklusive provtagning Sparren externbelastning 670 000 kr

3. Kommunikationsaktiviteter, samråd och kunskapsutbyte

Mål 3. Åkerströmmens vattenvårdsamverkan ska vara välkänt av boende, besökare och verksamma inom avrinningsområdet.

Aktiviteter

Världkommunen Vallentuna ansvarar för att aktuell verksamhetsuppföljning och verksamhetsplan finns tillgänglig via webben, samt för att ta fram och tillgängliggör information om sökbara medel för åtgärder.

Respektive kommun ansvarar för att informera via sin hemsida om ÅVVS verksamhet (ska kunna länka vidare till världkommun) samt för att sprida information om sökbara medel för åtgärder i sina olika kanaler och kontakter med målgrupp.

Kostnad: 0 kr

4. Provtagning/miljöövervakning

Mål 2: Vattenvårdsamverkan ska förebygga att vattenekosystemen försämras och att näringsläckage och utsläpp av föroreningar till yt- och grundvatten minskar.

Provtagningsprogrammet

Provtagning enligt kontrollprogrammet.

Ansvar: Upphandlad konsult. Österåker ansvarar och fakturerar Vallentuna, Norrtälje och Roslagsvatten enl. ö.k.

Budget provtagningsprogram 2023

	<i>Utfall 2022</i>	Budget 2023
Kostnadsfördelning medlemmar		
Vallentuna kommun	37 570 kr	34 236 kr
Österåkers kommun	37 570 kr	34 236 kr
Norrtälje kommun	37 570 kr	34 236 kr
Roslagsvatten	56 022 kr	56 022 kr
Summa intäkter		
Kostnad provtagningspaket		
Vattenkemi 1 & 3 (inkl DOC och PFAS)	(112 709 kr)	102 707 kr
Vattenkemi 2 (inkl DOC och PFAS)	(56 022 kr)	56 022
Summa kostnader	168 731 kr	158 728 kr